

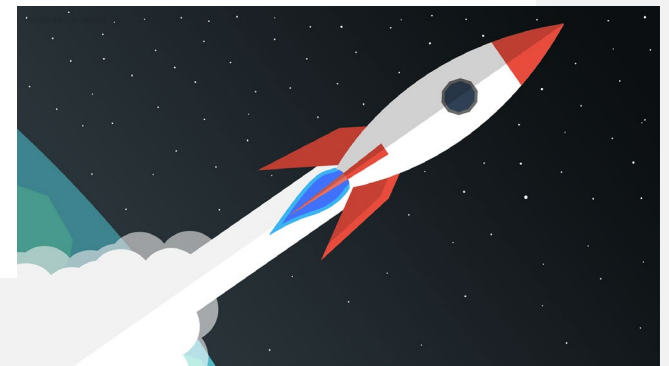
Begeleiding van startende leraren: waardering voor diversiteit

Donderdag 3 juni 2021

dr. Harmen Schaap (Radboud Docenten Academie)

VANDAAG

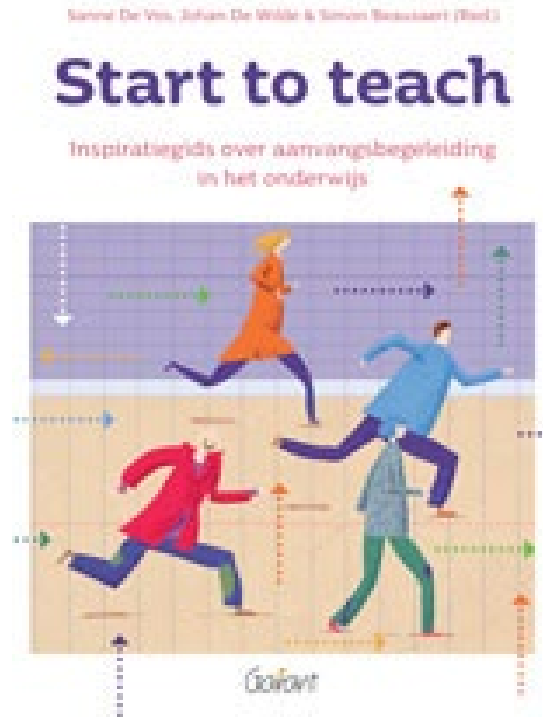
Inductie en begeleiding van startende leraren is een belangrijk thema in zowel de onderwijspraktijk, beleid als onderzoek. De manier waarop dit vormgegeven en georganiseerd wordt heeft echter vaak een tekortkomingsperspectief. Hiernaast bestaat het waarderingperspectief, waarin gesteld wordt dat opleiders en begeleiders de startende leraar vanuit zijn talenten en deskundigheid te kunnen begeleiden. Tijdens deze werksessie verkennen we, vanuit het tekortkomings- en waarderingperspectief, belangrijke inzichten uit praktijk en onderzoek, en formuleren we uitdagingen bij het vormgeving van krachtige inductieprogramma's. Deze sessie is relevant voor schoolopleiders, schoolleiders, instituutopleiders en projectmanagers in het samen opleiden en begeleiding van startende leraren.

STARTER AAN HET WOORD...

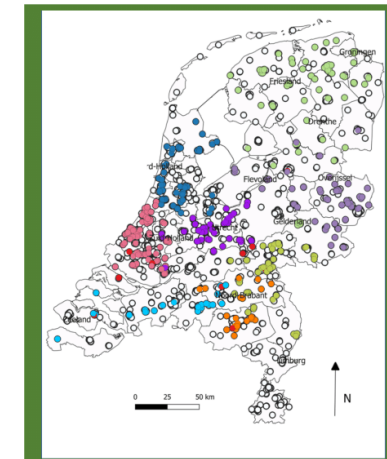
“Onlangs heb ik veel spanning ervaren met een collega. Deze collega had een toets voor V3 gemaakt. Ze vroeg op aan-/opmerkingen. Ik heb dus `gerechtigde feedback` op haar toets gegeven. De toets bestaat uit lees- en schrijfvaardigheid. Ik was het niet eens over de lengte van de toets. Ook was ik niet content met de schrijfvaardigheidsoopdracht. Dit was eerder een vertaal/reproductie opdracht. Mijn feedback wordt niet serieus genomen door deze collega. Ik heb daarom een eigen toets ontworpen en deze laten afnemen aan mijn klas. Het doet mij veel verdriet dat ik, als nieuwe, beginnende docent niet serieus wordt genomen. Ook vind ik het kwalijk dat er geen eens iets over mijn feedback gezegd werd.”

DE KENNISBASIS GROEIT

BEGELEIDING STARTENDE LERAREN 2014-2019

Eindrapportage

Michelle Helms-Lorenz, Marieke van der Pers, Peter Moorer, Els Lugthart,
Rikkert van der Lans & Ridwan Maulana

Lerarenopleiding Rijksuniversiteit Groningen

Inzichten uit onderzoek

01

Diversiteit aan spanningen; niet alleen klassenmanagement

Spanningen bespreekbaar maken, niet alleen gericht in de klas

02

De impact van professionele identiteitsspanningen varieert

Spanningen met persoonlijke impact tijdig signaleren om uitval / burn-out te voorkomen

03

Professionele identiteitsspanningen veranderen gedurende de inductiefase

Inductie aanpassen op verschuivende spanningen in afstemming met starter/context

04

Professionele ruimte ontstaat wanneer beginnende leraren (meer) controle ervaren in de lespraktijk.

Professionele ruimte bespreekbaar maken met starters; input van starters waarderen en benutten

“De waarde van startende leraren voor scholen”

<https://www.platformsamenoopleiden.nl/knowledge-item/de-waarde-van-startende-leraren-voor-scholen/>

VORAAD
Vereniging voor scholen
in het voortgezet onderwijs

Professionele
schoolorganisatie

DE WAARDE VAN **STARTENDE LERAREN** VOOR SCHOLEN

WAARDERINGSPERSPECTIEF

- Starters kunnen de school verrijken met hun frisse blik, met hun nog verse theoretische kaders uit de opleiding en mogelijk ook met nieuwe kennis en inspiratie op gebied van onderwijs en vakdidactiek. Hun aanvangsenthoustiasme is aanstekelijk. Hun leergierigheid stimuleert tot gesprek en samenwerking.
- Hun aanwezigheid en inbreng biedt een mooi aanknopingspunt voor het (continue door-) ontwikkelen van de professionele cultuur in een school.
- Er zijn talloze voorbeelden van meer ervaren docenten die in de samenwerking of begeleiding met startende nieuwe collega's nieuwe inspiratie en energie vinden. Het gaat hier om een wederkerige interactie in plaats van eenrichtingsverkeer.

VRAGEN VOOR DIALOOG

- Welk perspectief domineert in ons huidige inductieprogramma? Is dat het waarderingsperspectief of het tekortkomingsperspectief? Hoe ziet die balans er bij ons op school uit?
- Ligt de nadruk in ons huidige inductieprogramma op het functioneren in de klas of op het functioneren op team en schoolniveau?

- Wie is er bij ons op school verantwoordelijk voor de organisatie van inductieprogramma's? In hoeverre is dit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid in de school?
- Hoe hangt het inductieprogramma bij ons op school samen met andere organisatieonderdelen als interne begeleiding, SHRM en samen opleiden?

- Welke ruimte wordt er bij ons op school voor starters geboden om de professionele cultuur te leren kennen en een bijdrage te leveren aan schoolontwikkeling (bijvoorbeeld in tijden van crisis als het lerarentekort, teruglopende leerlingaantallen)?
- Hoe wordt bij ons op school een verbindende professionele dialoog met starters georganiseerd en gevoerd over hoe zij met hun stuurkracht bij te dragen aan de onderwijskwaliteit?
- Wordt deze professionele dialoog in onze school voornamelijk gevoerd door ervaren leraren of maken starters daar deel van uit?

MAAR HOE CONCREET HANDEN EN VOETEN TE GEVEN?

- Visie: in ontwikkeling
- Feedback cultuur
- Aandacht voor balans tussen routines en innoveren (adaptieve expertise)
- Doorontwikkeling van vakdidactische expertise

- Netwerkvorming (betekenisvolle ander)
- Geïntegreerd

- Ontwikkeling van meso-competenties
- Longitudinaal

IN GESPREK

- Wat begrijpt u beter?
- Wat begrijpt u (nog) niet? Of: waar bent u het niet mee eens?
- Waar wilt u meer over weten?

Verder lezen?

- Oolbekkink-Marchand, H.W., Van der Want, A., Schaap, H., & Meijer, P.C. (submitted). Exploring early career teachers' professional agency. Manuscript submitted for publication.
- Schaap, H., & Oolbekkink-Marchand, H.W., Van der Want, A., & Meijer, P. C. (submitted). Changes over Time in the Professional Identity Tensions of Early-Career Teachers. Manuscript submitted for publication.
- Schaap, H., & Oolbekkink-Marchand, H.W. (2018). Spanningen van startende leraren: situaties om van te leren! In S. De Vos, J. de Wilde, & S. Beusaerts (red.). Start to Teach: inspiratiegids over aanvangsbegeleiding in het onderwijs. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
- Van der Wal, M. M., Oolbekkink-Marchand, H. W., Schaap, H., & Meijer, P. C. (2019). Impact of early career teachers' professional identity tensions. *Teaching and Teacher Education*, 80(1), 59-70.
<https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.01.001>.

In voorbereiding:

- Van der Want, A. et al. How do early-career teachers perceive their induction in secondary schools?
- Oolbekkink-Marchand et al. A longitudinal perspective on early career teachers' professional agency in school
- Schaap et al. Early career teachers' professional identity: exploring changes in the self-esteem of starters in secondary education